

Een jaar oorlog in Museum Hoeksche Waard

Door Willy Spaan

Spannend en vaak ontroerend zijn de verhalen die de tentoonstelling 'Oorlog in de Hoeksche Waard 1940-1945' vertelt. In Museum Hoeksche Waard in Heinenoord is met authentieke en veelal zeldzame objecten uit die tijd een schitterende expositie ingericht, waarmee vijf oorlogsthema's worden verbeeld: Strijd, Dagelijks leven onder de bezetting, Jodenvervolging, Verzet en Onderwater, over de inundatie en evacuatie.

De tentoonstelling geeft inzicht in de gebeurtenissen in de Hoeksche Waard en toont hoezeer de bewoners op allerlei manieren door de Tweede Wereldoorlog zijn getroffen. De strijd was hier hevig. Luchtgevechten en bombardementen eisten slachtoffers en richtten schade aan. Uniformen, helmen en zelfs de originele stengun van een lid van de verzetsgroep Zinkweg zijn in de expositie te zien. De Engelsen dropten de stenguns 's nachts op het land van Monster tussen de Nieuw-Beijerlandse Langeweg en de Zinkweg. De knokploeg Zinkweg liet de wapens onder de ogen van de Duitsers in de illegaliteit verdwijnen. Het verzet zorgde ervoor dat onderduikers valse identiteitsbewijzen en voedsel kregen. Onderduikers en wapens werden in het geheim vervoerd, bijvoorbeeld in de geëxposeerde lege tank van melkrijder Hollestein, die met gevaar voor eigen leven Duitse controles en verraad van NSB'ers trotseerde. Ontroerend zijn de herinneringen aan de Joden die in concentratiekampen zijn omgebracht. Toen de Duitsers begin 1944 alle zuidelijke polders onderwater zetten, kwam de Hoeksche Waard opnieuw aan het front te liggen. De bewoners moesten maar zien dat zij elders onderdak en inkomen vonden. De koudste hongerwinter moest nog komen. Alledaagse zaken zoals een nooddacheltje, surrogaatkoffie en voedselbonnen doen het dagelijks leven in oorlogstijd herleven. De voedselproductie werd streng gecontroleerd en zelfs in de agrarische Hoeksche Waard was het voor veel mensen geen vetpot. Toch werd het eiland overstroomd door voedselzoekende Rotterdammers, zoals de 15-jarige Gerard van Roon uit Rotterdam-Zuid. Het stilleven, dat hij van zijn bijeen gebedelde maaltijd schilderde, hangt in de expositie. Samen met andere persoonlijke eigendommen en foto's wordt de oorlog beleefbaar gemaakt voor jong en oud. Meer info over activiteiten en groepsrondleidingen: www.museumhw.nl

Noot voor de redactie:

Beeldmateriaal:

Op 31.12.1944 schilderde de 15 jarige Gerard van Roon twee boterhammen van gemalen bruine bonen en bietenpulp, een halve kaars, een hele suikerbiet en een ui. Bij gebrek aan boter werd wat kaarsvet door de bietenpulp gemengd. De ui was een luxe. (Bruikleen G. van Roon, 's-Gravendeel)